

Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vitalijui Gailiui**2026 m. vasario 24 d., Nr. 26-024IR****Kopija:***Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos
nariams**Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybai
Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai***DĖL 2026 M. VASARIO 18 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO ANTIKORUPCIJOS KOMISIJOS POSĖDŽIO IR
LOBISTINĖS VEIKLOS REGULIAVIMO PROBLEMŲ**

Gerbiamas Vitalijau Gailiau,

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) – viena pagrindinių Lietuvoje veikiančių verslo interesus atstovaujančių ir verslo bendruomenę vienijančių verslo organizacijų – kreipiasi į Jus dėl š. m. vasario 18 d. Antikorupcijos komisijos posėdžio metu vykusios diskusijos, skirtos aptarti Jūsų siūlymą įvertinti galimas korupcijos apraiškas teikiant Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso pakeitimus, švelninančius atsakomybę dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamintojų, perdirbimo, įgijimo ar gabenimo.

Pristatydamas minėtą diskusiją savo pasisakyme kalbėjote apie 2025 m. lapkričio 5 d. Vilniaus apygardos teismo sprendimą, kuriuo kaltu dėl kyšininkavimo bei prekybos poveikiu kaltu buvo pripažintas buvęs LVK prezidentas Valdas Sutkus, referuodamas į šią bylą kaip į „LVK bylą“. Kartu, savo pasisakyme kalbėjote ir raginate stabdyti situaciją, kuomet, Jūsų teigimu „savo bendruomenės interesus neva atstovaujantys asocijuotų struktūrų vadovai piktnaudžiauja tuo“.

Atsižvelgiant į tai, kad LVK, savo pagrindine misija laikanti skaidriai atstovauti verslo interesus teisėkūroje, buvo paminėta šiame kontekste, susijusiame su Baudžiamojo kodekso pataisų atsiradimo Seime aplinkybėmis, nors LVK ir Lietuvos gydytojų sąjungai, kurios atstovas teikė minėtas pataisas, galioja skirtingas reguliavimas dėl lobistinės veiklos vykdymo, pasinaudodami proga teikiame informaciją apie LVK ir organizacijoje taikomus interesų atstovavimo standartus bei organizacijos nuomonę dėl lobistinės veiklos reguliavimo spragų, kurios, galimai, lėmė susidariusią situaciją dėl aptartų Baudžiamojo kodekso pakeitimų.

1. Dėl LVK taikomų skaidrumo ir interesų konfliktų derinimo standartų

Visų pirma, norime pabrėžti, kad 2020 m. Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pradėto tyrimo dėl buvusio prezidento V. Sutkaus veiksmų metu LVK, kaip juridiniam asmeniui nebuvo pareikšti jokie įtarimai. Po 2020 m. birželio mėn. įvykusio V. Sutkaus atsistatydinimo iš LVK prezidento pareigų, organizacija jokių tiesioginių sąsajų su buvusiu vadovu neturėjo ir į teismo procesus nebuvo įtraukta.

Vis dėlto, siekiant užtikrinti, kad ateityje būtų suvaldytos rizikos ir išvengta panašių situacija, galinčių vėl paveikti LVK reputaciją, organizacijoje buvo atlikti sekantys pokyčiai:

1. Prezidentas ir generalinė direktorė registruoti lobistais, nors 2020 m. galiojęs lobistinės veiklos reguliavimas tokios pareigos verslo organizacijų atstovams nenumatė (šiuo metu LVK įstatuose numatyta pareiga Prezidentui ir generaliniam direktoriui registruotis lobistais).

2. Prezidentas ir generalinė direktorė viešai deklaravo ir toliau deklaruoja privačius interesus, nors tokios pareigos Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas asociacijų vadovams nenumato.
3. Iš esmės peržiūrėtas organizacijos valdymo modelis, vadovaujantis gerosios valdysenos standartais. Siekiant išvengti vienasmenių sprendimų išplėstos kolegialių valdymo organų kompetencijos, numatytas prezidento kadencijų skaičiaus ribojimas. Siekiant finansų valdymo skaidrumo įstatuose nustatyta pareiga kasmetiniams organizacijos finansiniams auditams.
4. Įsteigta LVK etikos komisija, nagrinėjanti narių skundus dėl galimų interesų konfliktų valdymo politikos ar įstatų pažeidimų.
5. Patvirtinta LVK interesų konfliktų valdymo politika¹, remiantis kuria LVK kolegialių valdymo organų nariai arba darbuotojai atsidūrę interesų konfliktų situacijoje, turi pareigą deklaruoti privačius interesus ir nusišalinti nuo sprendimų priėmimo bei jų įgyvendinimo.
6. Įkurtas LVK skaidrumo registras², kuriame viešinami visi LVK teikiami raštai, pozicijos ir pasiūlymai teisėkūros procese.

Šios priemonės taikomos ne deklaratyviai. Pavyzdžiui, interesų konfliktų valdymo taisyklės yra integruotos į kolegialių organų darbo tvarką, o nusišalinimai fiksuojami. Esant abejonėms dėl konkrečios situacijos, klausimai teikiami LVK etikos komisijai, kuri teikia rekomendacijas ir užtikrina, kad sprendimai LVK būtų priimami skaidriai bei atsekamai.

Savo veikloje taikydama gerokai griežtesnius atskaitingumo standartus nei kitos verslo organizacijos, LVK siekia kelti verslo interesų atstovavimo ir lobistinės veiklos standartus Lietuvoje.

Džiaugiamės, kad šias pastangas pastebi ir lobistinės veiklos reguliuotojas – Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, kuri 2025 m. skyrė LVK apdovanojimą „Už skaidresnį lobizmą“. LVK yra viena aktyviausiai lobistinę veiklą deklaruojančių organizacijų Lietuvoje. Nuo 2022 metų pateikėme daugiau nei **400 skaidrumo deklaracijų**, su kuriomis galima susipažinti Skaidrių teisėkūros procesų informacinėje sistemoje (SKAIDRIS).

2. Dėl lobistinės veiklos reguliavimo ydų

LVK sutinka, jog šiuo metu galiojantis reguliavimas neužtikrina pakankamo interesų atstovavimo skaidrumo ir atsekamumo teisėkūroje. LVK nuomone, viena pagrindinių to priežasčių – šiuo metu galiojančio lobistinės veiklos įstatymo išimtis, dėl kurių ne visos interesus teisėkūroje atstovaujančios organizacijos turi prievolę registruotis lobistais ir deklaruoti vykdytą lobistinę veiklą.

Pavyzdžiui, lobistine veikla nėra laikoma nevyriausybinų organizacijų bei profesinių sąjungų veikla. Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, nevyriausybinių organizacijų ir profesinių sąjungų veikla yra priskirtina viešąjį interesą tenkinančiai, todėl tokios organizacijos, kurios kaip ir verslo organizacijos aktyviai dalyvauja teisėkūroje teikdamos nuomonę dėl teisės aktų projektų, ar siūlydamos naujas teisės aktų keitimo iniciatyvas, priešingai nuo verslo organizacijų, neturi prievolės palikti viešą „teisėkūrinį pėdsaką“ ir atskleisti atstovaujamus interesus bei naudą gavėjus. LVK nuomone, būtent ši reguliavimo išimtis lėmė konkrečią susidariusią situaciją dėl Baudžiamojo kodekso pakeitimų, dėl kurios ir buvo inicijuota diskusija Antikorupcijos komisijos posėdyje.

Ne mažiau svarbu tai, jog pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, nemaža dalis verslo interesus atstovaujančių organizacijų taip pat neturi registruotis lobistais ir viešai deklaruoti vykdytos lobistinės veiklos. Lobistinės veiklos įstatyme numatyta, jog lobistine veikla nelaikoma „specialiuose įstatymuose tiesiogiai nurodytų viešųjų juridinių asmenų veikla“, tad tokios organizacijos kaip Prekybos, pramonės ir amatų rūmai ar Žemės ūkio rūmai,

¹ <https://lvk.lt/apie-mus/about/interesu-konfliktu-valdymo-politika/>

² <https://lvk.lt/veikla/pasiulymai-teisekurai/>

kurios turi savo specialiuosius įstatymus, gali atstovauti savo narių (verslo įmonių, individualių ūkininkų ar ūkio bendrovių) interesus, nesilaikydamos kitoms verslo organizacijoms, vykdančioms tokią pačią veiklą, taikomų lobistinės veiklos įstatymo reikalavimų.

Nuoširdžiai tikimės, kad šiame rašte išdėstyta informacija bus naudinga bei užtikrins Seimo narių informuotumą apie LVK veikloje keliamus skaidrumo ir atskaitingumo standartus.

Atsakingai vertindami viešųjų pasisakymų poveikį pasitikėjimui asociacijomis ir teisėkūros procesu, kviečiame Seimo narius inicijuoti sprendimus, kurie užtikrintų vienodą skaidrumo standartą visiems interesų atstovams. Toks kelias – spręsti problemas ten, kur jos kyla, t. y. reguliavimo spragose – yra veiksmingiausias siekiant mažinti korupcijos rizikas ir stiprinti pasitikėjimą teisėkūra.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Prezidentas

Andrius Romanovskis